

Список використаних джерел

1. Андрусік А.А. «Проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806275.pdf>
2. Статистичні данні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/09/4/651265/>
3. Аналітика. «Зелений туризм»-2020: іноді – як варіант для «карантинного» усамітнення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3058062-zelenij-turizm2020-inodi-ak-variant-dla-karantinnogo-usamitnenna.html>

Вертебна І. М., здобувачка вищої освіти гр. Т-171,
Гонта О. І., д.е.н., професор кафедри туризму
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Потенціал туристичної галузі у кожній країні має свої особливості і унікальний набір «стартових» позицій розробки, позиціонування та реалізації перспективних проектів. Стимулювання розвитку «зеленого» туризму знаходиться в зоні пріоритетів, як міжнародних регулюючих структур, так і окремих країн світу, насамперед – країн ЄС. Пояснення такої уваги полягає у пересіченні двох площин: *по-перше*, пошуку напрямів розвитку соціально і екологічно орієнтованих видів туристичного бізнесу; *по-друге* – необхідності надання додаткових імпульсів розвитку сільськогосподарського виробництва, що є вкрай необхідним для всіх країн світу без виключення. Адже ситуація з забезпеченням темпів розвитку сільського господарства прямо пов'язана з перспективою, якщо не виживання людства взагалі, то здатності забезпечити певний рівень якості життя населення планети.

Так, за прогнозами науковців, вже через 30 років населення планети зросте приблизно на 30% (до 9 млрд осіб у 2050 р. порівняно з сьогоднішніми 7 млрд осіб), причому 98% населення планети буде жити в країнах, що розвиваються. Населення міст подвоїться, зросте питома вага середнього класу, що автоматично означає збільшення попиту на продукцію сільського господарства. Для забезпечення зростаючої чисельності населення планети продуктами харчування та енергією, необхідне підвищення продуктивності сільського господарства в середньому на 2% на рік [1,4]. Туристичний бізнес у всіх його формах і проявленнях є дійсно своєрідним генератором економічного, соціального та екологічного розвитку окремих територій. За оцінкою Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО), внесок туризму до світового ВВП з урахуванням непрямого ефекту становить 10%. Загальна кількість робочих місць, що стосуються сфери туризму, становить 11% [2].

Проте розвиток сільського туризму в будь-якій країні, в тому числі – в Україні, як правило, стикається з проблемою інформаційного забезпечення промоцій туристичних локацій. В цьому плані, заслуговує на увагу вітчизняний досвід створення та підтримки на веб-порталі **Ruraltourism.com.ua** банку даних щодо осередків зеленого туризму в Україні з вільним доступом до повної і вичерпної інформації про умови розміщення, послуги та ціни постійно зростаючої аудиторії користувачів Інтернету [3]. Це забезпечує можливість більш повного задоволення потреб населення України та потенційних іноземних туристів, які прагнуть відпочити на природі, провести вихідні або свята за містом, ознайомитися з місцевими традиціями та автентичною національною кухнею, зайнятися риболовлю або

«тихим полюванням». Нижче наведені окремі можливості, що надаються порталом Ruraltourism.com.ua двом основним категоріями користувачів: власникам агросадиб і потенційним туристам. Власники садиб, заповнивши безпосередньо на сайті Анкету для внесення інформації в базу даних нічлігів (або заповнивши і надіславши її звичайною або електронною поштою), можуть в подальшому самостійно редагувати свою інформацію про ціни, наявність вільних місць і переглядати заявки на відпочинок. Інформація про садибу з прямими контактами (телефон, електронна пошта, яка розміщена на сайті) є відкритою. Щоб надати більше видовищності інформації про агросадиби, що чекають туристів та вигідно представити переваги відпочинку в певній оселі є можливість розмістити галерею якісних кольорових фотографій, включаючи зовнішній вигляд будинку або котеджу з прилеглою територією та інтер'єром, в різних рубриках порталу [3].

Команда порталу Ruraltourism.com.ua пропонує представникам туристичного бізнесу в сфері сільського туризму послуги щодо створення сайту та його графічного дизайну. Також налагоджена практика надання консультацій з питань маркетингу та просування турпродукту на ринок, що дійсно необхідно для успіху будь-якого бізнесу, а для сільського туризму – особливо, оскільки його специфіка полягає у достатньо обмежених фінансових ресурсах, утрудненому доступу до глобальних та локальних інформаційних мереж, локалізованому кадровому забезпеченні (нерідко весь персонал певного туристичного об'єкту – агросадиби або іншої туристичної локації – складається з представників однієї родини або осередку сусідів).

Слід зазначити, що протягом останнього часу сільський туризм набуває все більшого поширення і на Чернігівщині, стаючи одним з перспективніших напрямків туристичної галузі. Нині основні осередки сільського зеленого туризму розташовані у Чернігівському, Коропському, Козелецькому, Куликівському та Ічнянському районах. Зокрема, такі послуги надають: Агросадиба «*Соколиний хутір*», База відпочинку «*Андріївські озера*», Садиба «*Бужанка*», Туристичний комплекс «*Садиба Софії Русової*», Еко-садиба «*На селі у дідуся*», Будинок туриста «*Затишок*» Мезинського Національного парку, садиба «*Бджолярій*» (с. Сокиринці, Ічнянський р-н), сільській дім «*На краю світу*» (с. Свердловка), котедж «*Срібне Сити*», агросадиби «*Зелена світлиця*», «*На Десні*», «*У Василя*» та інші - всього по області біля 30 туристичних об'єктів такого типу. Відпочинок в селах області дає змогу міським жителям не тільки відновити фізичне здоров'я та зняти психологічне напруження, але й навчитись майстерності, пов'язаному з народними промислами – вишиванням, гончарством, лозоплетінням, різьбленням по дереву, отримати навички бджолярства та городництва тощо. Проводячи активний відпочинок у сільській місцевості туристи мають змогу побувати на цікавих екскурсіях, займатися рибалкою, збиранням грибів, ягід, лікарських рослин [5].

За нашим переконанням, саме сільській туризм нині, в умовах пандемії і, на жаль, невщухаючими загрозами, пов'язаними з поширенням COVID-19, може стати своєрідним «рятівним варіантом» для людей, які прагнуть укріпити фізичні та душевні сили, настроїтися на позитивний лад і з оптимізмом дивитись у майбутнє, адже саме перебування на природі та активний відпочинок сприяють цьому. З іншого боку – суто практичні аспекти, пов'язані з тим, що нині значна кількість популярних, «протоптаних» туристичних маршрутів, насамперед – міжнародних, стали тимчасово недоступними. Крім того, в сучасних умовах питання відпочинку (і в першу чергу – сімейного) стикається з гострою проблемою мінімізації ризиків епідеміологічної небезпеки, яка значно підвищується в умовах масового скупчення туристів. І в цьому плані – якісний (і економний, що теж важливо в нинішній ситуації) відпочинок в агосадибах є, за нашим переконанням, ідеальним вибором.

Висновок. Розвиток сільського зеленого туризму є визнаним та перевіреном світовим досвідом засобом активізації ділової активності периферійних територій та підвищення доходів населення. Водночас, в Україні відсутня системна загальнодержавна політика в цій сфері. Для подолання проблем, які гальмують розвиток туризму на базі особистих селянських та фермерських господарств, необхідне широке використання європейської практики розумної державної підтримки цього перспективного сектору туристичної галузі, особливо в площині його інституційно-аналітичного забезпечення.

Список використаних джерел

1. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. Актуальні проблеми державного управління, 2018. 1(53). С.1-5.
2. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, розпорядження КМУ від 16.03.17 № 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
3. Веб-портал «Зелений туризм». URL: <http://ruraltourism.com.ua/>
4. Кравець О. Сільський туризм – традиції гостинності, які приносять прибуток. URL: http://artkavun.kherson.ua/uaslskij_turizm_traditsgostinnost_jak_prinosjat_pributok.htm.
5. Чернігівщина туристична. URL: <https://chernihivregion.travel/novyny/item/532-silskyi-turyzm-na-chernihivshchyni>

Дятченко К. О., здобувачка вищої освіти гр. Т-171,
Гонта О. І., д.е.н., професор кафедри туризму
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Бурхливий розвиток світового туризму відбився на активізації подорожей та відпочинку найбільш мобільної частини населення планети – молоді. Згідно з даними, опублікованими ЮНВТО, більше 20% світового туристичного ринку припадає на молодіжний та студентський туризм. Молодіжний туризм – це специфічний сектор туристичного ринку, орієнтований на дітей, юнацтво та молодь.

Сучасні світові тенденції розвитку туристських подорожей свідчать про збільшення частки молодіжного туризму. Саме молоді люди становлять більше 57% від усіх туристів. Нині у світі функціонують понад 300 організацій молодіжного туризму. Щорічно до міжнародного молодіжного туристського обміну долучаються понад 25 млн молодих людей [3]. Щоправда, несподівана ситуація, яка виникла у світі у зв'язку з поширенням COVID-19, боляче відбивається на можливостях сучасного міжнародного туризму, в тому числі – молодіжного. Проте, за нашим переконанням, по-перше, ці складнощі мають тимчасовий характер; а по-друге, прикрі обставини не можуть зупинити жагу молоді до пізнання нового та постійного поповнення «банку» позитивних вражень, емоцій та спілкування. У зв'язку з останнім, нині організатори молодіжного туризму починають активно переорієнтовуватися на реалізацію внутрішнього потенціалу галузі.

Молодіжний туризм вирішує вкрай важливі завдання, пов'язані з вихованням, оздоровленням та просвітництвом молоді шляхом залучення до туристично-краєзнавчої діяльності. *Що дає молоді туризм?* Багато цінного: отримання нових знань; фізичне оздоровлення та профілактика захворювань; орієнтація молоді на здоровий спосіб життя, формування активної життєвої позиції; розвиток кращих моральних людських рис та